

Súd: Okresný súd Malacky
Spisová značka: 8P/72/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1615201480
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Kralovičová
ECLI: ECLI:SK:OSMA:2015:1615201480.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Súd nariaďuje nad maloletým K. W., nar. XX.XX.XXXX, ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude realizovať v Detskom domove H., so sídlom D., I. ul. č. X.

Matka je povinná prispievať na výživu maloletého K. výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa, podľa osobitného zákona v danom čase mesačne, počnúc právoplatnosťou tohto rozhodnutia, ktoré výživné je matka povinná zasielať na účet zariadenia, v ktorom maloleté dieťa je, resp. bude v budúcnosti umiestnené.

Otec je povinný prispievať na výživu maloletého K. výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa, podľa osobitného zákona v danom čase mesačne, počnúc právoplatnosťou tohto rozhodnutia, ktoré výživné je otec povinný zasielať na účet zariadenia, v ktorom maloleté dieťa je, resp. bude v budúcnosti umiestnené.

Rodičia sú povinní v lehote jedného roka preukázať súdu úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloletého.

Týmto rozsudkom sa mení rozsudok tunajšieho súdu č. 8P 263/2012 - 30 zo dňa 30.04.2013 v časti výroku o zverení maloletého a výživnom pre maloletého.

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

r o z h o d o l :

o d ô v o d n e n i e :

Uznesením č. 8P 72/2015-1 zo dňa 17.02.2015 začal tunajší súd z úradnej povinnosti konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým K., nakoľko bol na základe predbežného opatrenia Okresného súdu Malacky č. 8PPOm 1/2015-6 zo dňa 15.01.2015, právoplatného dňa 03.02.2015 zverený do starostlivosti Detského domova H., so sídlom D., I. ul. č. X; k riadnemu zvereniu maloletého do ústavnej starostlivosti doposiaľ neprišlo.

Zástupca kolízneho opatrovníka maloletého dieťaťa s nariadením ústavnej starostlivosti nad maloletým súhlasil, nakoľko nie je nikto, kto by sa vedel a chcel o maloletého postarať, uviedol, že maloletý je v súčasnosti aj s jeho sestrou C., nar. XX.XX.XXXX. umiestnený v profesionálnej rodine Detského domova H.. Zdôraznil, že od umiestnenia maloletého do detského domova ho matka žiadnym spôsobom nekontaktovala, ani sa o ňom neinformovala. Otec maloletého žije v komunite na južnom Slovensku, kde sa lieči zo závislostí, pred odchodom sa s maloletým rozlúčil.

Na pojednávanie vo veci nariadené na deň 26.05.2015 sa otec, ako aj matka maloletého bez riadneho ospravedlnenia nedostavili, svoju neúčasť neospravedlnili, nepožiadali o jeho odročenie z dôležitých dôvodov, netrvali na svojej osobnej prítomnosti, žiadne nové dôkazy nežiadali vykonať. Preto súd s poukazom na ustanovenie § 101 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku konal a rozhodol v neprítomnosti matky a otca maloletého dieťaťa, za súčasného rešpektovania ústavne garantovaných práv ostatných účastníkov konania (článok 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky).

Zástupca Okresnej prokuratúry Malacky vzhľadom k zistenia zástupcu kolízneho opatrovníka maloletého dieťaťa so zverením maloletého do ústavnej starostlivosti súhlasil.

Súd vykonal dokazovanie vypočutím prítomných účastníkov, oboznámením sa s rodným listom maloletého dieťaťa, správou Detského domova H. zo dňa 07.05.2015, obsahom spisu Okresného súdu Malacky sp.zn. 8P/263/2012, obsahom spisu Okresného súdu Malacky sp.zn. 8PPOm 1/2015, ako aj ostatným obsahom spisového materiálu a zistil, že rodičia maloletého nie sú manželia, otcovstvo k maloletému bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov pred príslušným matričným orgánom. Práva a povinnosti rodičov k maloletému Michalovi upravil Okresný súd Malacky rozsudkom č. 8P 263/2012-30 zo dňa 30.04.2013, ktorým súd zveril maloletého do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazal prispievať na jeho výživu výživným vo výške 80 Eur mesačne, počnúc od 01.05.2013. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 15.06.2013. Okresný súd Malacky predbežným opatrením č. 8PPOm 1/2015-6 zo dňa 15.01.2015 maloletého K. okamžite dočasne zveril do starostlivosti Detského domova H., so sídlom D., I. ul. č. X; rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 03.02.2015. Tunajší súd uznesením č. 8P 72/2015 -1 zo dňa 17.02.2015 začal z úradnej povinnosti konať o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým, nakoľko k riadnemu zvereniu maloletého do ústavnej starostlivosti doposiaľ neprišlo.

Maloletý K. je v súčasnosti umiestnený v profesionálnej rodine Detského domova H..

Matka má jednu ďalšiu vyživovaciu povinnosť, k sestre maloletého K., malotej C. W., nar. XX.XX.XXXX. Poberá prídavky na obe deti vo výške 47,04 Eur mesačne. Maloletého nenavštevuje, počas jeho pobytu v detskom domove sa na neho telefonicky informovala len jedenkrát (27.01.2015).

Otec maloletého je nezamestnaný, žije túlavým spôsobom života, má problémy so závislosťou od alkoholu a drog.

Podľa § 26 ods. 1 Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa, zastupovanie maloletého dieťaťa, správa majetku maloletého dieťaťa.

Podľa § 44 ods. 1 Zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

Podľa § 44 ods. 2 Zákona o rodine, náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím.

Podľa § 44 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti.

Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

Podľa § 54 ods. 3 Zákona o rodine, ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok.

Podľa § 54 ods. 4 Zákona o rodine, súd môže výnimočne nariadiť ústavnú starostlivosť aj vtedy, ak jej nariadeniu nepredchádzali iné výchovné opatrenia. Výnimočnosť prípadu a neúčelnosť iného výchovného opatrenia musí byť preukázaná.

Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti súd vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na citové väzby maloletého dieťaťa k súrodencom a na ich zachovanie.

Podľa § 55 ods. 1 Zákona o rodine, súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

Podľa § 55 ods. 2 Zákona o rodine, ak súd nariadi ústavnú starostlivosť z dôvodov, ktoré sú na strane rodičov, v rozhodnutí zároveň určí rodičom dieťaťa primeranú lehotu na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloletého dieťa. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov určenej lehote zabezpečia, súd ústavnú starostlivosť zruší. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov určenej lehote nezabezpečia, súd začne ja bez návrhu konať o zverenie dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti alebo konanie o zverenie dieťaťa do pestúnskej starostlivosti.

Podľa § 55 ods. 3 Zákona o rodine, súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 ods. 4 veta prvá, Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

Podľa § 65 ods. 3 Zákona o rodine, výživné pľnoletých detí upraví súd len na návrh.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré na seba berie.

Podľa § 75 ods. 2 Zákona o rodine, výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné na maloleté dieťa.

Podľa § 78 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery.

Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaduje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené.

Podľa § 154 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Podľa § 163 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, rozsudok odsudzujúci na plnenie v budúcnosti zročných dávok alebo plnenie v splátkach možno na návrh zmeniť, ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Zmena rozsudku je prípustná od času, keď došlo k zmene pomerov.

Podľa § 163 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, rozsudky o výchove a výžive maloletých detí a o priznaní, obmedzení alebo pozbavení rodičovských práva a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu možné zmeniť aj bez návrh, ak sa zmenia pomery.

Z ustálenej súdnej praxe vyplýva, že rozdelenie rodiny predstavuje veľmi závažný zásah do základných ľudských práv, a preto sa musí opierať o dostatočne pádne argumenty motivované záujmom dieťaťa. Za takéto možno považovať vystavenie detí násiliu alebo zlému zaobchádzaniu, pohlavnému zneužívaniu, či "aspoň" nedostatok citového zázemia, znepokojivý zdravotný stav alebo psychická nerovnováha na strane rodičov, prípadne nevyhovujúce životné podmienky alebo materiálny nedostatok v spojení s ďalšími okolnosťami. Týmto požiadavkám zodpovedá zákonná úprava vykonaná ustanovením § 46 ods. 1 zákona o rodine, podľa ktorého súd môže nariadiť ústavnú výchovu alebo dieťa zveriť do starostlivosti zariadeniu pre deti vyžadujúce okamžitú pomoc, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak z iných závažných dôvodov rodičia nemôžu zabezpečiť výchovu dieťaťa (rozhodnutie L ÚS 31/96 /ÚS ČR/).

Pri takto vykonanom dokazovaní súd dospel k záveru, že nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým dieťaťom je dôvodné. Súd má vykonaným dokazovaním za preukázané, že matka sa o maloletého nezaujíma, od jeho umiestnenia v detskom domove ho ani raz nenavštívila, neplní si zákonnú vyživovaciu povinnosť. Otec maloletého žije nestálym túlavým spôsobom života, je závislý, zákonnú vyživovaciu povinnosť si neplní.

Súd pri rozhodovaní obligatórne skúmal, či nie je možné predísť nariadeniu ústavnej starostlivosti, teda či maloletého K. nemožno zveriť do náhradnej osobnej alebo pestúnskej starostlivosti. Súdu nie sú známi príbuzní rodičov maloletého ani iné blízke osoby, ktoré by mali o dieťa záujem.

Nakoľko odňatie dieťaťa z rodinného prostredia svojich rodičov je závažným zásahom do základných ľudských práv dieťaťa a jeho rodičov, súd preskúmal a zhodnotil všetky rozhodujúce okolnosti, podkladom ktorých je rozhodnutie o nariadení ústavnej starostlivosti. Súd zvažil všetky skutočnosti a po vykonanom dokazovaní, chrániac všetky práva maloletého dieťaťa dospel k záveru, že nariadenie ústavnej starostlivosti nad výchovou maloletého je v jeho záujme. S poukazom na preukázaný skutkový a právny stav súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia, s ohľadom na záujem dieťaťa. Súd súčasne konštatuje, že nariadením ústavnej starostlivosti nie sú dotknuté rodičovské práva a povinnosti k maloletému dieťaťu, pričom ich výkon je obmedzený vo vzťahu k umiestneniu dieťaťa v ústavnom zariadení. Rodičia majú právo na pravidelné informovanie sa o maloleté dieťa, ako aj stretávanie sa s ním za podmienok stanovených vnútornými predpismi zariadenia. Naproti tomu ich vyživovacia povinnosť k maloletému dieťaťu zostáva zachovaná.

Pri ustálení výšky výživného súd prihliadol na schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodičov dieťaťa, zohľadnil vek dieťaťa a jeho celkový zdravotný stav. Súd vzhľadom k sociálnej situácii rodičov dieťaťa, určil minimálny rozsah vyživovacej povinnosti, ktorá v zmysle zákonných ustanovení predstavuje výšku 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťaťa v danom čase mesačne (zákon o

životnom minime č. 601/2003 Z.z. v platnom znení a opatrenie MPSVaR SR č. 186/2013 Z.z., ktorým bola určené výška životného minima pre dané obdobie).

Čo sa týka počiatku určenia zákonnej povinnosti platiť na výživu maloletého dieťaťa, súd rozhodol o plnení tejto povinnosti ku dňu právoplatnosti tohto rozhodnutia s tým, že úhrady na výživnom budú poukazované na účet zariadenia, v ktorom je, resp. bude maloleté dieťaťa umiestnené, keďže výkon starostlivosti bude v plnej miere zabezpečovať toto ústavné zariadenie.

Súd s poukazom na ustanovenie § 55 ods. 2 Zákona o rodine určil rodičom lehotu jedného roka na preukázanie úpravy svojich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloletého.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1, písm. a) O. s. p., nakoľko sa konanie začalo bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Malacky na Krajský súd v Bratislave, písomne, v troch vyhotoveniach.

Odvolanie proti rozsudku musí obsahovať všeobecné náležitosti každého podania podľa § 42 ods. 3 O.s.p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, podpísané datované, v dostatočnom počte rovnopisov a s prílohami, v opačnom prípade bude rovnopis s prílohami vyhotovený na trovy účastníka), a náležitosti podľa § 205 ods. 1 O.s.p. (proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, v čom

sa rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha).

Odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že (§ 205 ods. 2 O.s.p.):

- a. v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b. konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c. súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d. súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e. doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f. rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 162 ods. 1 O.s.p. pri rozsudkoch predbežne vykonateľných plynie lehota na plnenie od ich doručenia.

Podľa § 162 ods. 2 O.s.p. predbežne vykonateľné rozsudky sú rozsudky odsudzujúce na plnenie výživného alebo pracovnej odmeny za posledné tri mesiace pred vyhlásením rozsudku.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona /Zákon č. 233/95 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení/.